

идеологическое давление на учебно-воспитательный процесс в школах и техникумах. Декларативность образования и отчужденность школы от запросов человека и жизни приводили к застою и усредненности образования.

Роль авангарда в защите и развитии украинского языка, литературы, педагогики, вокального творчества, киноискусства, сыграла украинская интеллигенция вместе с союзом писателей Украины, научными работниками, педагогами. В отрасли образования и воспитания был взят курс на его гуманизацию, инновацию, усвоение учениками и студентами общечеловеческих ценностей; продолжали расти количество научных работников.

Ключевые слова: советская авторитарная политика, национальная система образования, идеология советского мировоззрения, общественно-культурная жизнь.

MARTIROSIAN O., POROSHINA V., LARINA O. Formation of “new historic community” – Soviet people as a beginner of ideological pressure of Kremlin on the National System of education of Ukraine from 60s and 80s of XX century.

Based on historical pedagogical and sociological sources the authors of the article stresses that during the between 1960s and 1980s of the XX century the Kremlin intensifies its ideological pressure on the social and cultural life and the system of education of Ukraine. The study of Ukrainian language as a national language is violated. Declarativeness of education and alienation of school from requirements of personality and life caused stagnation of education system.

Role of advance-guard in defence and in development of Ukrainian, literature, pedagogics, vocal work, cinematographic art, Ukrainian intelligentsia played together with the union of writers of Ukraine, research workers, teachers. In industry of education and education a course was taken on her humanizing, innovation, mastering students and students of common to all mankind values; the amount of research workers continued to grow.

Keywords: Soviet authoritarian policy, National system of education, Ideology of Soviet outlook, Social-cultural life.

УДК 377.016:629.5.072.8

Мусоріна М. О.

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТЕХНІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІЗ СУДНОВОЛОДІННЯ

У статті визначено категорію “професійна компетентність майбутнього судноводія” та основні її компоненти. Досліджено, що в процесі профільного навчання для формування базових компетентностей майбутніх судноводіїв в процесі фахової підготовки необхідне використання сучасних методів, інноваційних засобів та форм навчання відбору та побудови авторської педагогічної технології. Розробка інтегрованих практико-орієнтованих курсів, спрямованих на формування базових компетентностей майбутніх судноводіїв в процесі фахової підготовки, може сприяти вмотивованому вибору їх професії. Визначено основні принципи фахової підготовки та розкрито алгоритм використання проблемного викладу матеріалу. З метою формування комунікативних компетентностей майбутніх судноводіїв в процесі фахової підготовки цілком виправданим є запровадження проблемного, технологічного та комунікативного підходів. У статті розкрито поняття “педагогічна технологія”. Відповідно до цього автором створено власну модель педагогічної технології.

Ключові слова: компетентність, фахова підготовка, інтегровані практико-орієнтовані курси, принципи навчання, педагогічна технологія.

Раціональне та вмотивоване використання методів формування базових компетентностей майбутніх судноводіїв в процесі фахової підготовки вимагає креативного підходу з боку викладача: пошуку методів, сучасних інноваційних засобів та форм навчання відбору та побудови авторської педагогічної технології.

У роботі ми будемо користуватись напрацюваннями І. В. Сокола, який, у наслідок вивчення існуючих наукових підходів до розуміння професійної компетентності фахівця, визначив категорію “професійна компетентність майбутнього судноводія” як системну, інтегровану властивість професіонала, що складається з трьох взаємопов'язаних компонентів [1, с. 7-8]:

– когнітивного, який включає нормативні, теоретичні, процедурні і практичні знання основ судноводіння, що забезпечують готовність майбутнього судноводія до виконання професійних обов'язків;

– функціонально-діяльнісного, до складу якого входять спеціальні вміння, пов'язані з визначенням місця судна в морі та управління всіма видами його рухів, виконанням операцій, пов'язаних з обробкою та розміщенням вантажів, а також управління операціями судна та піклуванням про людей на судні; і універсальні уміння, до складу яких входять уміння аналізувати виробничі ситуації і приймати необхідні рішення, комунікативні, самоосвітні уміння;

– особистісного, пов'язаного зі здатністю актуалізувати особистісні якості та можливості для виконання професійних обов'язків.

Зазначене спричинило до появи частинної гіпотези: викладання спеціальних технічних дисциплін англійською мовою і розроблення відповідних **інтегрованих практико-орієнтованих курсів (ІПоК)**, спрямованих на формування базових, як основоположних професійних, компетентностей майбутніх судноводіїв в процесі фахової підготовки може сприяти вмотивованому ствердженню у професійній діяльності.

Знання англійської мови, у останні десятиріччя, як було з'ясовано, стає важливою гарантією майбутньої вдалої кар'єри судноводія. Для досягнення необхідного рівня володіння студентами АМ викладач зобов'язаний уміти відбирати та адаптувати методи викладання та методи навчання, спеціальні навчальні техніки та прийоми відповідно до потреб та інтересів учнів. Тобто продумане, раціональне та вмотивоване застосування інноваційних та адаптованих методів навчання вимагає креативних особистісних якостей викладача.

Під час вибору методів, які будуть використовуватись у вивченні ІПоК, варто врахувати деякі критерії, відповідно до яких створюється комфортне середовище, де:

– студенти почувають себе вільно, стимулюються їх особистісні інтереси, розвиваються бажання щодо використання АМ при вивченні спеціальних дисциплін;

– кожен студент умотивовується через його особистісні відчуття, емоції, сприйняття;

- стимулюються його мовні, когнітивні і творчі здібності кожного як особистості;
- студент відчуває себе головною діючою фігурою в навчальному процесі, яка активно взаємодіє з іншими учасниками цього процесу;
- відбувається активізація кожного студент, формуючи з нього учасника групи, де він є центральною фігурою, що усвідомлює, що навчання пов'язано з його особистістю і інтересами, а не з прийомами і засобами навчання використані викладачем;
- студент навчаються самостійно працювати над мовою на рівні власних фізіологічних, розумових і емоціональних можливостей;
- створюються перспективи одночасного забезпечення диференційного і індивідуального підходів;
- забезпечується можливість різних видів роботи в аудиторії: індивідуальна, групова, колективна;
- стимулюється активність студент, їх самостійність, творчість та креативність.

Упровадження та використання відібраних методів здійснюється через застосування низки різноманітних підходів, технік та прийомів навчання – навчальної технології.

У практичній діяльності ділове спілкування будується на принципах сучасної ділової людини та поведінки в колективі загалом, як відображені на Рисунку 1. Однак, слід вважати, що у навчальній діяльності поєднуються обидва спрямування – навчання діловому спілкуванню та навчання поведінки в колективі, отже і зазначені принципи поєднуються.

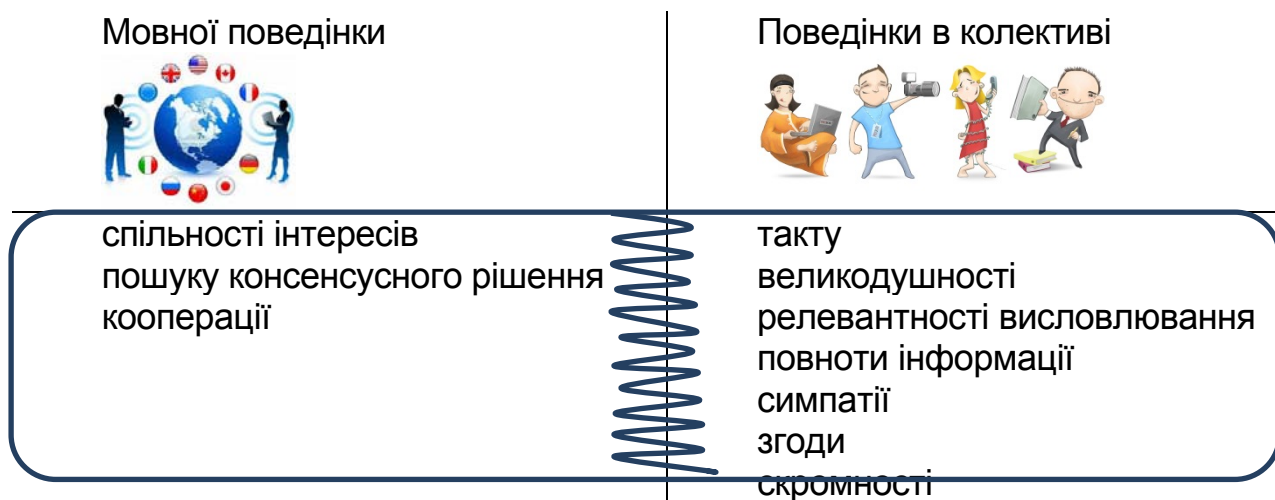

Рис. 1. Принципи ділового спілкування у практичній діяльності

Загалом профільне навчання ґрунтується на таких принципах [2]:

- фуркації (розподіл студентів за рівнем освітньої підготовки, інтересами потребами, здібностями і нахилами);
- варіативності й альтернативності (освітніх програм, технологій навчання і навчально-методичного забезпечення);
- наступності та неперервності (між допрофільною підготовкою і

профільним навчанням, професійною підготовкою);

– гнучкості (змісту і форм організації профільного навчання, у тому числі дистанційного забезпечення, можливості зміни профілю);

– діагностико-прогностичної реалізованості (виявлення здібностей студентів для їх обґрунтованої орієнтації на профіль навчання).

Для того, щоб здійснити підготовку старшокласників, ґрунтуючись на вищевикладених принципах, потребується формування нових концептуальних положень, де була б врахована неперервність низки:

старша школа – старша школа+профільне навчання – вищий навчальний заклад – післядипломне навчання

У цьому ланцюзі порушено ланку або вона потребує інноваційної підтримки “старша школа+профільне навчання”, де забезпечується вивчення інтегрованого курсу “Спеціальні (профільні) дисципліни англійською мовою для майбутніх судноводіїв в процесі профільного навчання”. Вивчення англійської мови має зайняти найважливіше місце серед низки спеціальних дисциплін, які можуть вивчатися у морському профільному навчанні. Як правило, сьогоденні випускники ЗНЗ мають загальну мовленнєву підготовку, тому виникає потреба в її спеціалізації.

У результаті випускники курсів профільного навчання отримують достатній рівень підготовленості до використання англійської мови в професійному спілкуванні та знання технічної, професійної термінології як українською так і англійською мовами.

Вказане зумовлюється тим, що важливою проблемою для багатьох ВНЗ є суттєво обмежений обсяг навчальних годин, відведених на мовленнєву підготовку.

Одним із можливих підходів бачиться відомий метод проблемного навчання або проблемного викладу – він передбачає формування викладачем проблеми та її актуалізацію перед старшокласниками та шукання і визначення шляхів її розв'язання. Його застосування спрямовується на розвиток пізнавальної діяльності, умінь самостійного отримання знань та характеризується тим, що:

– студентам не надаються знання у “готовому” вигляді, вони отримуються в результаті розв'язання проблеми;

– викладач позначає напрям дослідження проблеми, заходить її рішення спільно зі студентами;

– студенти, насамперед, відслідковуючи процес мислення викладача, вчать вирішувати проблемні задачі.

Як показано на рисунку 2, проблемний виклад у навчанні можна реалізовувати під час проблемної розповіді, проблемно-пошукової бесіди, лекції, а також через використання предметних методів проблемно-пошукового типу і проблемно-пошукових вправ.

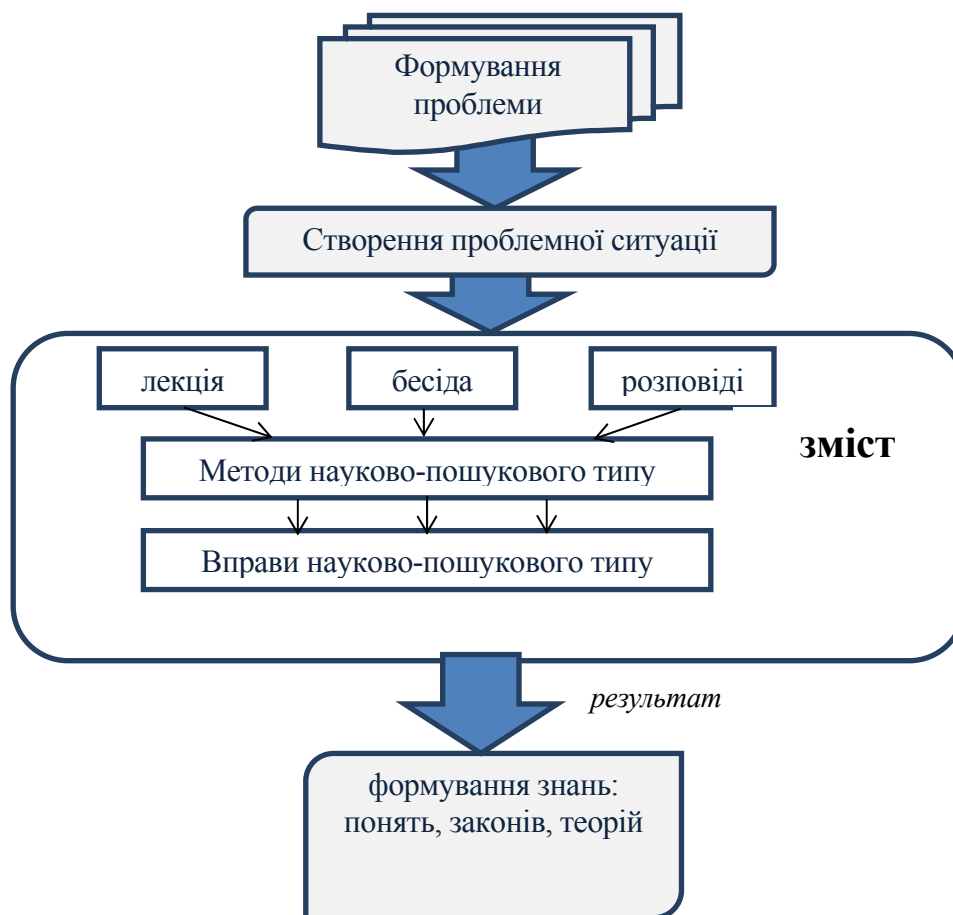

Рис. 2. Алгоритм використання проблемного викладу навчального матеріалу

Проблемний виклад упроваджується також тоді, коли зміст дисципліни:
 – спрямовується не на повідомлення відповідної інформації, а на формування понять, законів чи теорій;

– не є принципово абсолютно новим, а є логічним продовженням вивченого раніше матеріалу – тобто учні зможуть зробити самостійні поступки до пошуку нових знань.

Однак, слід враховувати, що застосування проблемного методу вимагає охоплення великих об'ємів навчального часу та має спрямування на формування практичних умінь і навичок. Тобто можна стверджувати, що зазначений метод несе за собою досить низький рівень засвоєння студентами принципово нових розділів чи тем навчальної програми, коли немає змоги здійснювати опору на особистий попередній досвід та потребуються пояснення вчителя.

Одним із способів створення проблемної ситуації у процесі формування базових компетентностей майбутніх судноводіїв в процесі фахової підготовки може бути використання професійно-зорієнтованих задач. Робота над їх вирішенням буде сприяти породженню зацікавленості в оволодінні знаннями з майбутньої професії судноводія – формування першого складника базових компетентностей – **технічної компетентності**.

З метою формування другого складника базових **компетентностей** майбутніх судноводіїв в процесі фахової підготовки – **комунікативних** мають надаватися для розв'язання професійно-спрямовані комунікативні задачі, розроблені на основі якісного сучасного автентичного матеріалу. Процес їх вирішення виключає заучування текстів, зазубрювання – має формуватись підготовленість до свідомого використання здобутих знань в подальшому житті та роботі, забезпечуватись практична цінність майбутньої професійної діяльності.

Для реалізації зазначеного якісна фахова підготовка майбутніх судноводіїв передбачає активне впровадження інноваційних педагогічних технологій, які включають:

- професійно-зорієнтовані задачі;
- проектну діяльність;
- інформаційно-комунікаційні технології (мультимедійні програми, дистанційне навчання, інтернет-ресурси, презентації, відео тощо).

Професійно-зорієнтована задача – задача, умова, зміст і вимоги якої, у цілому, відтворюють модель певної ситуації, що може утворитись у професійній діяльності судноводія. Якраз розроблення та виконання таких задач є необхідною умовою для запровадження проблемного підходу.

Однак вважаємо, що, з метою відбору автентичних педагогічних технологій задля запровадження проблемного підходу з метою формування комунікативних компетентностей майбутніх судноводіїв в процесі фахової підготовки є потреба ретроспективного огляду дефініції “технології” в площині педагогічної галузі.

Загальновідомо, що цей термін протягом довгого часу не був прийнятним для педагогіки, його здебільшого традиційно відносили до технічних та промислових галузей.

Дослідження ґенези терміну “технологія” показує, що технологія (від грец. τεχνολογία, що походить від грец. τεχνολογος; грец. Τεχνη – майстерність, техніка; грец. Λογος – (тут) передавати) – наука (“корпус знань”) про способи (набір і послідовність операцій, їх режими) забезпечення потреб людства за допомогою (шляхом застосування) технічних засобів (знарядь праці) [3, с. 1].

У цьому ж документі найбільш широко деталізується визначення:

Технологія – сукупність методів (способів) виготовлення, видобутку, обробки або переробки та інших процесів, робіт і операцій, що змінюють стан сировини, матеріалів, напівфабрикатів чи виробів у процесі отримання продукції із заданими показниками якості. До складу сучасної технології включають і технічний контроль виробництва. Технологія значною мірою зумовлює якість і в багатьох випадках кількість вироблюваної продукції, її собівартість, продуктивність праці тощо. Вона пов'язана з науково-технічним прогресом, організацією праці та досвідом виробництва.

Технологія – власне технологічні процеси одержання, обробки й переробки, складання чи будівництва, а також, опис цих процесів у вигляді

інструкцій щодо їх виконання, технологічних правил, вимог, графіків, карт тощо.

Технологія – сукупність знань про методи здійснення виробничих процесів та наукова дисципліна, що описує, розробляє і вдосконалює зазначені вище способи, процеси та порядок (регламенти, режими) їх здійснення. Як наукова дисципліна технологія сприяє впровадженню найефективніших і найбільш економних виробничих процесів, що потребують найменших затрат часу і матеріальних ресурсів. Розвиток технології зумовлюється ширшим застосуванням малоопераційних, маловідходних та безвідходних технологічних процесів, досконалих методик, систем математичного аналізу і прогнозування, засобів електронної та обчислювальної техніки.

Багато науковців свого часу займалися та продовжують займатися дослідження та розвитком технологій в освіті та педагогіці (В. Беспалько, М. Вулман, П. Гальперін, В. Генецинський, Ю. Гурчанінова, В. Давидов, В. Дьяченко, Г. Еллінгтон, Е. Ільїн, Л. Занков, І. Зязюн, М. Кларин, Г. Назарова, А. Нісімчук, Н. Кузьміна, І. Лернер, Б. Ліхачов, С. Лисенкова, П. Мітчелл, В. Онищук, Ф. Персиваль, О. Пехота, І. Підласий, О. Пометун, І. Прокопенко, П. Самойленко, П. Сікорський, Г. Селевко, С. Сисоєва, Н. Тализіна, В. Шепель, В. Ченців, Ф. Янушкевич, Д. Чернилевський, В. Шаталов, В. Шейман, Д. Фіни та ін.). Зарубіжний теоретичний і практичний досвід розроблення і впровадження технологічного підходу в освіті знаходить своє чільне місце в наукових роботах Дж. Керролла, Б. Блума, Д. Брунера, Г. Гейса, В. Коскарелли та інших дослідників.

Ретельний та широкий аналіз різних автентичних авторських підходів відомих педагогів до визначення філософії “педагогічна технологія” показує, що це явище розглядається досить багатоаспектно: як доцільний та продуманий спосіб досягнення означеної навчальної та виховної мети освіти.

Узагальнення наукових та практичних досягнень, де пропонуються до використання різноманітні педагогічні технології (навчання, виховання, викладання, освітня і традиційна технології, технології програмованого і проблемного навчання, авторські технології навчання тощо) дозволяють припустити, що на сьогодні термін “педагогічна технологія” найчастіше використовується для позначення послідовної діяльності викладача, яка поєднує навчальний, виховний, управлінський та організаційний складники системи дій педагога зі спрямуванням на розв’язання педагогічних задач. Звідси витікає, що педагогічна технологія – наукове вирішення проблем педагогіки, за яким може здійснюватись моделювання та автентичне відтворення педагогічних дій задля виконання класичних завдань педагогіки: опис, пояснення, прогнозування та проектування педагогічних процесів.

Авторське бачення в цілому за своєю сутністю співпадає з визначення педагогічної технології, яка офіційно було прийнято в 1979 р. Association for Educational Communication and Technology (АЕСТ) (Асоціація з педагогічних

комунікацій і технологій) США: “Педагогічна технологія є комплексний, інтегративний процес, що включає людей, ідеї, засоби і способи організації діяльності для аналізу проблем планування, забезпечення, оцінювання та управління рішенням проблем, що охоплюють усі аспекти засвоєння знань”.

Асоціація освітніх комунікацій і технологій є професійною асоціацією тисяч педагогів та інших, діяльність яких спрямована на вдосконалення навчання з використанням технологій. Члени АЕСТ можуть працюють в коледжах і університетах; у Збройних Силах та промисловості; у музеях, бібліотеках та лікарнях – тобто у багатьох місцях, де відбуваються зміни в галузі освіти. Члени АЕСТ виконують широке коло обов'язків в галузі вивчення, планування, застосування та виробництва засобів зв'язку для навчання. Асоціація стала великою організацією для тих, хто бере активну участь в розробленні навчання і систематичного підходу до навчання. АЕСТ забезпечує міжнародний форум для обміну і поширення ідей для своїх членів і цільових аудиторій; це є національний і міжнародний прес-секретар для поліпшення навчання та найбільш відома асоціація інформації, яка стосується широкого спектра навчальних і освітніх технологій [4].

Слід уточнити, що свого часу Я. А. Коменський проголошував ідею щодо того, щоб навчальний процес став “механічним” – що, за нашим баченням можна ототожнювати з технологічним”. Великий педагог шукав шляхи побудови та систематизації підходів до освітнянського процесу, які мали б привести до ефективних наслідків – очікуваного результату навчання. Він доводив, що “Для дидактичної машини необхідно відшукати [2]:

- твердо встановлені цілі;
- засоби, точно пристосовані для досягнення цих цілей;
- тверді правила, як користуватися цими засобами, щоб було неможливо не досягти мети”.

Ідея технологічного підходу до навчання значно актуалізувалася з проривом у розвитку та досягненнях науки та техніки, інформатизацією суспільства, інформатизацією всіх видів діяльності людини. Априорі на нинішньому етапі розвитку науки і освіти можна спостерігати найрізноманітніші варіанти та види педагогічних технологій. Зазначене пояснюється тим, педагоги у своєму розпорядженні маючи великий арсенал форм, методів та засобів навчання, застосовуючи авторські чи традиційні методики, створюють власні технології навчання.

Використовуючи багаторічні напрацювання педагогічних класиків як платформу розроблення власної технології, приходимо до трактування явища “педагогічна технологія” – це модель, яка має логічно організовану будову та результативна в усіх видах спільної діяльності викладача і студентів через використання відібраних та адаптованих форм і методів навчання. Вона містить формулювання цілей (мети), планування, контроль та оцінювання та результатів діяльності як досягнення поставленої мети.

На Рисунку 3 схематично відтворено авторське бачення моделі

педагогічної технології, де стрілками показано послідовність протікання навчального процесу з відповідним залученням компонентів: $A \rightarrow B \rightarrow B \rightarrow D1 \rightarrow D2$. Д3 – засоби коригування результатів навчання підключаються за потреби.

Раціональне та вмотивоване використання методів навчання АМ також вимагає креативного підходу з боку викладача: пошуку як методів, так і сучасних інноваційних засобів навчання.

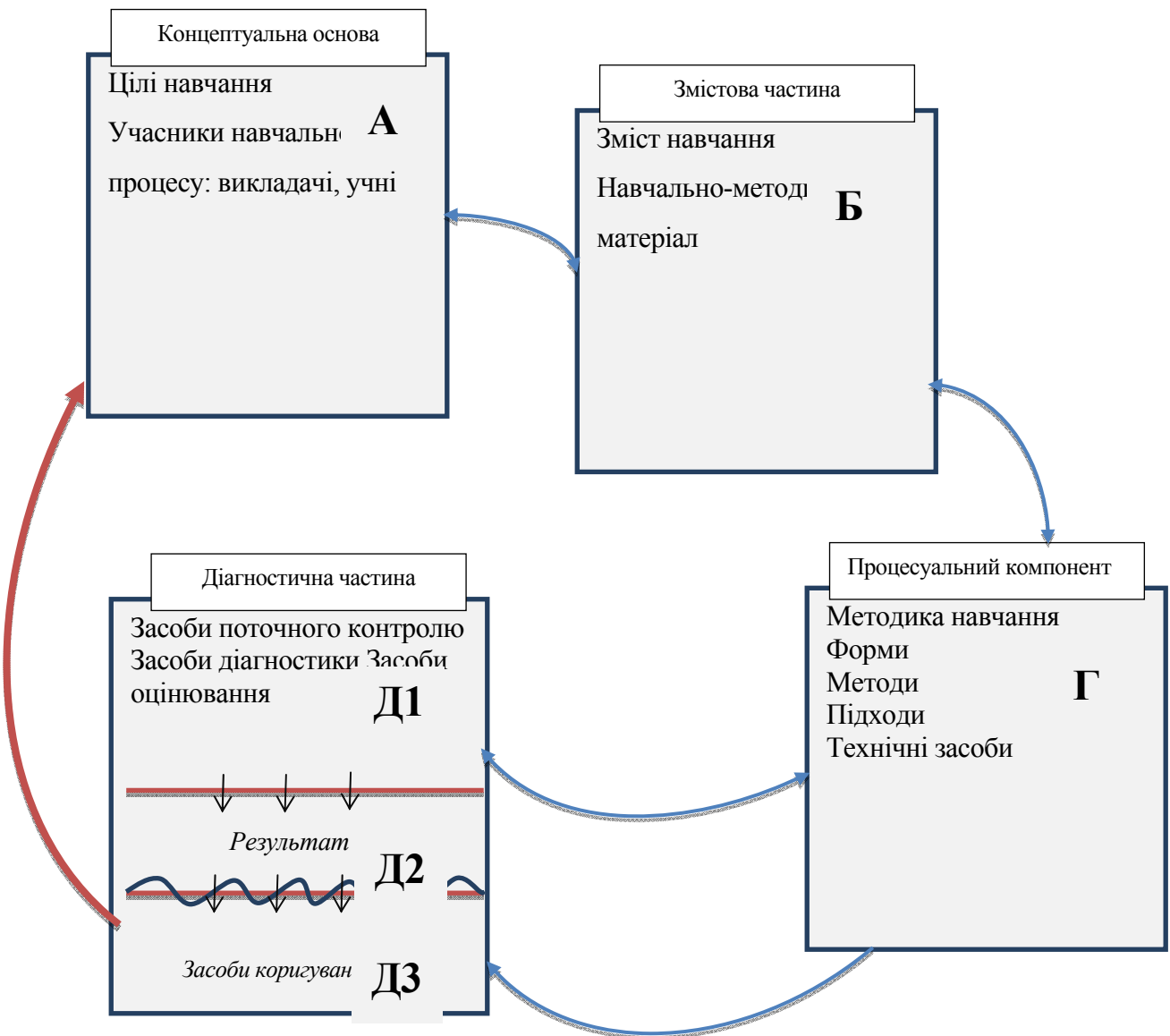

Рис. 3. Модель педагогічної технології (авторське бачення)

Дослідження процесуального компоненту показує, що на цьому етапі розвитку методики, серед провідних методів навчання АМ, чільне місце відводиться комунікативному методу.

За Ю. Пассовим, комунікативний підхід реалізується завдяки таким закономірностям мовленнєвого спілкування [5, с. 35]:

- мовленнєве спілкування несе діяльнісний характер;
- комунікативний процес має свою предметність, обмежену рамками заняття, теми, події, проблеми тощо;
- мовленнєве спілкування заздалегідь моделюється відповідно до типових варіантів взаємовідносин у навчальній групі;
- вживання мовленнєвих засобів спричиняється специфікою процесу спілкування в тій чи іншій ситуації.

Відповідно породжуються принципи комунікативного методу:

- особистісно зорієнтованості – урахування потреб та інтересів слухачів;
- мовленнєвої спрямованості – реалізується у процесі практичного користування іноземною мовою;
- функціональності – зумовлюється відбір професійно орієнтованого навчального матеріалу;
- ситуативності – моделюється певна система взаємовідносин співрозмовників;
- новизни – спричинюється постійною зміною теми розмови, обставин, завдань та ін.

Для формування базових компетентностей старшокласників із судноводіння в процесі профільного навчання комунікативний метод можна вважати доцільним. Такий умовивід пояснюється тим, що учні набувають комунікативних та технічних компетентностей – здатностей використовувати професійні морські терміни англійською мовою, яким вони навчаються у процесі комунікації.

Зміст навчального матеріалу: тексти, відео, аудіо матеріали повинні повною мірою відповідати професійним умовам та обов'язкам судноводіїв.

Мовленнєвий аспект: першість мовленнєвого продукування над мовленнєвою правильністю, мова є засобом комунікації.

Завдання і задачі: мають комунікативне та професійне спрямування; мають високий рівень професійної автентичності.

Мовленнєва взаємодія здійснюється в найрізноманітніших формах: парах, тріадах, невеликих групах, уся група.

Водночас, бачиться потреба у розподілі навчальних груп на підгрупи за мовленнєвими навичками і вміннями – застосування диференційованого підходу.

Розподіл на окремі підгрупи передбачається виконувати тільки в результаті проведення детального тестування основних мовленнєвих навичок: письма, читання, аудіювання та говоріння. Відповідно для навчання в кожній виокремленій підгрупі повинна розроблятися окрема програма. Наразі для досягнення цілей програми рекомендується впровадження інноваційних педагогічних технологій, які обов'язково включають використанні ресурсів мережі Інтернет, електронних освітніх ресурсів тощо.

Найбільш ймовірною та доцільною формою для студентів, які паралельно навчаються в ВНЗ, можна вважати дистанційну форму

навчання. Однак, задля проектування навчання АМ на відстані, викладачеві важливо здійснити ретельний відбір можливих оптимальних методів викладання, які передбачають спеціальні навчальні техніки та прийоми.

Важливим аспектом при цьому є їх відповідність рівню знань, потреб та інтересів майбутніх судноводіїв в процесі фахової підготовки.

Використана література:

1. Сокол І. В. Формування професійної компетентності майбутніх судноводіїв у процесі вивчення фахових дисциплін. – Рукопис : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / І. В. Сокол ; Херсонський державний університет. – Херсон, 2011. – 20 с.
2. Коменський Я. А. Велика дидактика / Я. А. Коменський // Избр. пед. соч. – М., 1955. – С. 472.
3. Технологія. [Електронний ресурс] // Матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії. – Режим доступу : <https://uk.wikipedia.org/wiki/Технологія>
4. What is АЕСТ? [Електронний ресурс] / Association for Educational Communication and Technology (АЕСТ) – Режим доступу : <http://aect.site-ym.com/>
5. Підготовка судноводіїв, багермейстерів. Освітньо-професійна програма підготовки молодшого спеціаліста-судноводія та область його професійної діяльності // Сайт Морехідний коледж технічного флоту Національного університету “Одеська морська академія” Описание Судоводительской специальности. – Режим доступу : http://www.omctf.od.ua/about_sudvod.html

References:

1. Sokol I. V. Formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnix sudnovodiiv u protsesi vyvchennia fakhovykh dystsyplin. – Rukopys : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04 – teoriia i metodyka profesiinoi osvity / I. V. Sokol ; Khersonskiy derzhavnyi universytet. – Kherson, 2011. – 20 s.
2. Komenskiy Ya. A. Velyka dydaktyka / Ya. A. Komenskiy // Yzbr. ped. soch. – Moskva, 1955. – S. 472.
3. Tekhnolohiia. [Elektronnyi resurs] // Material z Vikipedii – vilnoi entsyklopedii. – Rezhym dostupu : <https://uk.wikipedia.org/wiki/Технологія>
4. What is АЕСТ? [Elektronnyi resurs] / Association for Educational Communication and Technology (АЕСТ) – Rezhym dostupu : <http://aect.site-ym.com/>
5. Pidhotovka sudnovodiiv, bahermeisteriv. Osvitno-profesiina prohrama pidhotovky molodshoho spetsialista-sudnovodiia ta oblast yoho profesiinoi diialnosti // Sait Morekhidnii koledzh tekhnichnoho flotu Natsionalnoho universytetu “Odeska morskа akademiia” Opysanye Sudovodytelskoi spetsyalnosti. – Rezhym dostupu : http://www.omctf.od.ua/about_sudvod.html

МУСОРИНА М. О. Методические принципы формирования технической компетентности будущих специалистов по судовождению.

В статье определено категорию “профессиональная компетентность будущего судоводителя” и основные ее компоненты. Исследовано, что в процессе обучения для формирования базовых компетентностей будущих судоводителей необходимо использование современных методов, инновационных средств и форм обучения отбора и построения авторской педагогической технологии. Разработка интегрированных практико-ориентированных курсов, направленных на формирование базовых компетентностей будущих судоводителей в процессе профессиональной подготовки, может способствовать мотивированному отношению к профессии. Определены основные принципы профессиональной подготовки и раскрыт алгоритм использования проблемного изложения материала. С целью формирования коммуникативных компетентностей будущих судоводителей в процессе профессиональной подготовки полностью оправданным является внедрение проблемного, технологического и коммуникативного подходов. В статье раскрыто понятие “педагогическая технология”. В соответствии с этим автором создана собственная модель педагогической технологии.

Ключевые слова: компетентность, профильное обучение, интегрированные практико-ориентированные курсы, принципы обучения, педагогическая технология.

MUSORINA M. O. Methodical principles of forming of technical competence of future specialists on navigator.

In the article certainly category “professional competence of future navigator” and its basic components. It is investigational, that in the process of the type teaching for forming of base competence senior pupils on a navigator the use of modern methods, innovative facilities and forms of teaching of selection and construction of author pedagogical technology is needed. Development of computer-integrated praktiko-orientovanykh courses, directed on forming of base kompetentnostey senior pupils on a navigator in the process of the type teaching, can be instrumental in the explained choice of their profession. Basic principles of the type teaching are certain and the algorithm of the use of problem exposition of material is exposed. With the purpose of forming of communicative kompetentnostey senior pupils on a navigator in the process of the type teaching fully justified is introduction of problem, technological and communicative approaches. A concept “Pedagogical technology is exposed in the article”. In accordance with this author the own model of pedagogical technology is created.

Keywords: competence, type teaching, integririvanye praktiko-orientovanye courses, principles of the type teaching, pedagogical technology.

УДК 378.011.3-057:78]:165.742

Паньків Л. І., Андрушкевич Фабіан, Влох Станіслава

СУТНІСТЬ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ

Проблема духовного розвитку особистості завжди була ключовою у педагогіці, та сьогодні, в час глибокої соціальної кризи у світовому просторі, вона набуває глобального значення. Формування гуманістичної світоглядної позиції майбутніх учителів – невід’ємна складова нового педагогічного мислення, що змінює погляд на характер і сутність освіти, в якій студенти і викладачі виступають як суб’єкти розвитку власної творчої індивідуальності.

У статті актуалізовано проблему формування духовності молодого покоління. Основою духовності особистості визначено її ціннісні орієнтації. Розглянуто сутність та зміст ціннісних орієнтацій як компонента структури особистості. Формування ціннісних орієнтацій особистості є важливим завданням освітнього процесу, оскільки передбачає визначення глибоких проблем внутрішнього світу – осмислення і прийняття вищих цінностей буття, свого призначення в світі, що уможливорює духовний розвиток людини на основі гуманістичних ідеалів. У контексті окресленої проблеми потребують ґрунтовного дослідження визначення шляхів та питання методичного забезпечення процесу формування ціннісних орієнтацій молоді.

Ключові слова: духовність, цінність, ціннісні орієнтації, особистість.

Динамічний розвиток сучасного суспільства вимагає пошуку нових педагогічних технологій формування особистості, здатної до гуманістичного осмислення буття, ставлення до навколишнього світу та самореалізації в ньому. Гуманістичні орієнтири сучасної освіти визначають, перш за все, звернення внутрішнього світу особистості, через який сприймається, оцінюється та осмислюється навколишнє життя.

Поняття “гуманізм”, застосоване вперше у царині педагогіки німецьким вченим-педагогом Ф. Хітхаммером, який проголошує вищу самодостатню і